

Postkort om ansvarsarter

Et postkort med en strandtudse (*Bufo calamita*), en nikkende kobjælde (*Pulsatilla pratensis*) eller en rød glente (*Milvus milvus*). Det er tre eksempler på postkort som alle Danmarks borgmestre fik den 1. januar i 2007. Daværende miljøminister Connie Hedegaard sendte et nytårskort til alle borgmestre i hele landet. Hver kommune fik ansvaret for en truet art i deres område. Idéen med kortet var at minde de nye storkommuner om deres ansvar for naturen og at sætte fokus på den truede natur.

En særlig nytårshilsen

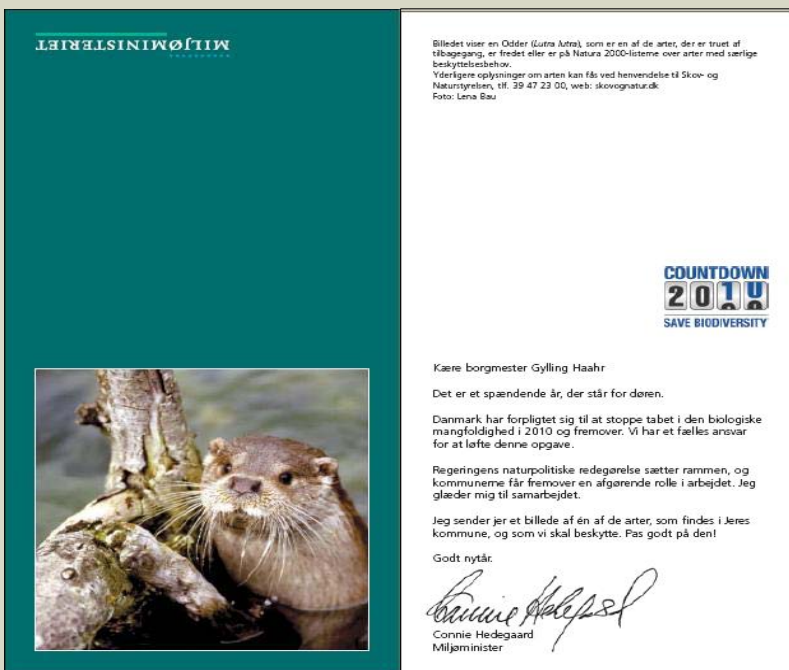
Den danske kommunalreform i 2006 opløste amterne pr. 1. januar 2007 og dermed fik kommunerne ansvaret for naturbeskyttelsen og truede dyr og planter. For at minde kommunerne om deres nye ansvar besluttede Miljøministeriet sig for at føre en anderledes oplysningskampagne. I tæt samarbejde med blandt andre Danmarks Miljøundersøgelser, Skov- og Naturstyrelsen og Dansk Ornitologisk Forening fandt man for hver kommunes område en truet plante eller et truet dyr. Postkort med billeder af de forskellige arter blev sendt til alle borgmestrene i landet og sideløbende til lokalpressen i området. Kampagnen satte også fokus på Danmarks forpligtelser om at stoppe tabet af biologisk mangfoldighed i 2010 og fremover. Postkortet henviste til Countdown 2010, som er en international kampagne, der formidler 2010-biodiversitetsmålet.

En anderledes kampagne

Postkortaktionen havde det formål at gøre borgmestre og kommuner opmærksomme på at de overtog ansvaret for naturen og for at øge kendskabet til truede dyr og planter. Idéen var, at ved at vælge en enkel ansvarsart for hver kommune, blev problemstillingen med den truede natur gjort konkret, og dermed mere håndgribelig. At give ansvaret til den lokale myndighed skulle både minde kommunerne om deres nye ansvarsområde, men også øge den lokale interesse. Den enkelte art ville så forhåbentligt lede opmærksomheden til andre sjældne arter i kommunen og deres levesteder.

Den tyndaksede gøgeurt er en fredet orkide. Det er både Odder og Langeland kommuners ansvarsart.
Foto: Henrik Pyndt Sørensen /Biofoto

Et eksempel på en nytårshilsen. Her er det Varde kommune, der bliver opfordret til at beskytte odderen (*Lutra lutra*), der findes i kommunen. Foto af odder: Gunner Høj Christensen, AQUA

Nytårshilsen gav hurtigt resultat

Odder kommune fik tilsendt et postkort af Connie Hedegaard med den fredede orkide, tyndakset gøgeurt (*Orchis mascula*) med en opfordring til at passe godt på den. Kun 14 dage senere skulle det vise sig at give resultater. Kommunen modtog en henvendelse fra en borger om at dele af en bestand af den sjældne plante var i knibe. Bestanden, på omkring 300 tyndaksede gøgeurt, befandt sig i en mose og æbleplantage og havde bredt sig til en grøftkant, der skulle oprensnes af kommunen. Oprensningen af grøften forekommer en gang hver 5.-10. år og det oprensede materiale bliver sædvanligt lagt langs grøfternes kanter, hvor de sjældne planter voksede. Henvendelsen fik kommunen til at ændre deponeringen af det opgravede materiale, så det ikke generede bestanden af den tyndaksede gøgeurt.
Kilde: Århus Stiftstidende 18. januar 2007

Postkortets modtagelse

Postkortet fik en meget positiv modtagelse af alle landets borgmestre og lokalpressen i de forskellige kommuner. Lokalpressen skrev om det i op til to måneder efterfølgende og i mange tilfælde reagerede kommunerne ved at iværksætte forskellige naturfremmende projekter. Eksempler på projekter kan man læse om i sidekolonnen på dette faktaark.

Norges postkortaktion

Norge blev inspireret af Danmarks postkortaktion og fulgte trop i 2008, hvor den norske miljøminister sendte postkort ud til alle Norges 430 borgmestre med et unikt kort til hver. Hver borgmester blev bedt om at passe godt på den truede art, der var knyttet til hans/hendes kommune. Kampagnen blev søsat af Norges miljøminister Erik Solheim i et tv-indslag, hvor han stod i Nesodden kommune med kommunens ansvarsart - en stor vandsalamander (*Triturus cristatus*) - i hånden. Kampagnen blev vel modtaget af både borgmestre og pressen. Der var stor interesse fra pressens side, eksempelvis valgte en offentlig radiokanal at præsentere en af ansvarsarterne hver søndag gennem hele 2008. Læs mere om Norges postkortaktion på Direktoratet for naturforvaltnings hjemmeside www.dirnat.no/kommunearter/.

Norges miljøminister Erik Solheim med en stor vandsalamander.
Foto: Trond Folckersahm

Fremtid

Finland, Færøerne og Island overvejer alle at følge det succesrige eksempel med postkortaktioner i en nær fremtid. Danmark brugte den gode idé igen og den danske miljøminister Troels Lund Poulsen sendte i starten af januar 2010 en ny nytårshilsen ud til kommunerne med billeder af forskellige beskyttede naturtyper, for bl.a. at øge kendskabet til de vilde plante- og dyrearters levesteder.

Kilder og referencer

By- og Landskabsstyrelsen www.blst.dk og www.blst.dk/biodiversitet/kommune2010/truede_dyr_planter
Skov- og Naturstyrelsen www.sns.dk
Danmarks Miljøundersøgelser www.dmu.dk
Norges Direktion for naturforvaltning www.dirnat.no og www.dirnat.no/kommunearter
Greve kommune, Michael Løgstrup.
Ishøj kommune, Jørgen Johansen.
Odder kommune.
Århus Stiftstidende, 18. januar 2007.

En grønbroget tudse. Foto: Johnny Madsen /Biofoto

Grønbroget tudse på vej frem

I Danmark er den grønbrogede tudse (*Bufo viridis*) sjældent og findes kun enkelte steder på øerne, bl.a. i et område nær stranden i Greve kommune. Den grønbrogede tudse er en varmekrævende art, som stiller særlige krav til sine ynglevandhuller. Tudsene har brug for solesponerede lavvandede vandhuller, for at dens æg og haletudser udvikle sig. Derfor er en voldsom tilgroning af vandhuller med tagrør et stort problem for tudsene. For at hjælpe deres ansvarsart har Greve kommune arbejdet sammen med Strandparken I/S og Danmarks Naturfredningsforening. Syv vandhuller er blevet oprenset og fire nye udgravet siden 2007. Resultaterne har været tydelige. Allerede året efter den første oprensning blev der konstateret kolonisering af de nye vandhuller. Ved en efterfølgende undersøgelse i 2009 blev der fundet kvækkende hanner og æggestrengene i otte af de 11 vandhuller. Kilde: Greve kommune, Michael Løgstrup

Klyden blev fredet i Danmark i 1922. Foto: Lars Gejl /Biofoto

Klydens levesteder forbedret

Ishøj kommune fik vadefuglen klyden (*Recurvirostra avosetta*) som ansvarsart i deres nytårshilsen. Klyden lever på småøer og strandenge i Strandparken, og der var i 2006 kun tre ynglende par tilbage i området, så der var god grund til at gøre noget for den karakteristiske sort-hvide vadefugl. Ishøj kommune har haft stor fokus på at forbedre klydens levesteder i Strandparken. Bevoksningen er blevet fjernet på flere småøer, og der er blevet ryddet og afgræsset med får og geder på andre småøer, for at genskabe de forhold klyden trives under. Det er endnu for tidligt at vurdere en fremgang for bestanden af klyder. Kilde: Ishøj kommune, Jørgen Johansen